

tom V, izdanje 1

decembar 2006 -
februar 2007

sadržaj

- 2 MZK je Održala
Cetvrtu Skupstinu
- 2 ZMK Salje
Pismo Ahtisariju
- 2 Februarski Sastanak
- 3 Medica Kosova Avocira za
Zrtve Seksualnog Nasilja
- 3 KCZS Publikuje
"Auditacija Polnih Pitanja"
- 3 CDZ Publikuje
Knjigu o Nasilju Pola
- 4 MZK Sastavlja
Strategiju za 2007 godinu
- 4 Medjunarodni Studenti
Posetili MZK

obavesenja

MZK Dvomesecni Sasanak...
.....**Hani i Dy Roberteve,**
Prishtina, 2 Aprila, 11:00

MART:
Mesec Kampanje
Protiv
Raka Dojke!!!

RRJETI I GRUPEVE TË
GRAVE TË KOSOVËS

KOSOVA WOMENS
NETWORK

www.womensnetwork.org

Glas

Zena sa Kosova

POCNI BORBU PROTIV RAKA DOJKE

Narodna Strategija Protiv Raka Dojke: HITNA POTREBA!

Kosovski Centar za Borbu Raka Dojke (KCBRD) Jeta/Vita, uz podršku Mreza Zena Kosova (MZK), tokom Marta ce razviti kampanju sa ciljem uzdizanja svesti zena, kao i celokupnog društva o raku dojke koji je u alarmantnom porastu, dok uslovi sprecavanja i ranog otkrivanja i tretmana su veoma ogranicena.

Nedostaje onkoloski Institut sa kvalificiranim lekarskim osobljem i potrebnom aparatrom, a prvenstveno nedostaje institucionalno drustveno organizovanje da bi postojao jedan tretman i permanentna institucionalna podrška naznacenih problema.

Od raka dojke, u mestima regiona razboljeva se svaka 9-ta ili 10-ta zena i smrtnost od ove bolesti, gde prvo mesto zauzimaju zene.

Za nesrecu nema tacnih podataka, koliki je ovaj broj na Kosovu, ali se moze pred-

postaviti, da je stanje slicno sa susednim zemljama - napadnuta je svaka 10-ta zena.

KCBRD i MZK, su trazili sastanak sa Predsednikom Vlade i ministrom Zdravstva, i njima je dostavljeno jedno pismo u kojem su izlozeni ovi zahtevi:

1. Zahteva se Narodna Strategija protiv raka dojke,

2. Zahteva se da se sto hitnije okonca izgradnja i omoguci funkcionisanje Onkoloskog instituta.

3. Zbog alarmantnog stanja, jer je bolest medju nama i pretili da napada jedan veliki broj zena. Zahteva se ozbiljan angazman zdravstvenih i vladajucih politicara.

Marta meseca, ispred hotela „Grand“, potpisat ce se peticija za podršku ovih zahteva.

Medjutim tokom marta organizovat ce se televizijski debati na nacionalnim i lokalnim televizijama "okrugli stolovi" i dr.

Zahvaljujemo Stampariju KOHA, Crveni Krst Kosova i sve Medije za podršku ove Kampanje.

Predstava "Svaki Ponedeljak" otvara Kampanju

8 Marta u pozoristu ODA u 20:00 casova, sa predstavom italijanske autorke Sara Bogati "Svaki Ponedeljak u 13:30", koje sponzorisano od strane MAMA CASH, pocet ce Kampanja Protiv Nasilja Nad Zenama.

To je jedna od najrazradjenijih predstava u Italiji, i tretira pitanja (probleme) zena, njihov stav i ulogu u drustvu.

Ova jednotaktna predstava portretizira tri zene intelektualke, koje se sastaju jednom nedeljno i diskutuju kako je biti zena u jednom modernom drustvu.

One sve tri su uspesne na poslu koje obavljaju, ali one se suocavaju sa mnogim problemima na poslu sa muskim

Ilire Vinca i Anisa Ismajli, prilikom jednog dela predstave "Svaki Ponedeljak", bile su na godisnjoj skupstini MGZK.

kolegama, bilo da su problemi radnog odnosa ili emocionalni.

Predstava je jedna lagana komedija sto znaci da je uopstena, nemajuci nikakav limit bilo kulturni ili nacionalni.

Ova predstava je kompletni produkt zena u reziji Burbuqe

Berisha, asistent rezije Shota Bukosi, skenografija Iliriana Loxha-Basa, sminka Labinote Geci, i igraju: Ilire Vinca – Cejaj, Anisa Ismajli i Arbresa Grabovci-Nidja.

ZMK Salje Pismo Ahtisariju

12 februara Zenska Mirovna Koalicija (ZMK) prosljedila je pismo G.Ahtisariju, Specijalnom Izaslaniku Sekretara Ujedinjenih Nacija za Proces Buduceg Statusa Kosova, da bi podsetili njega, Progovaracki tim i Medjunarodnu Zajednicu o nekim vaznim pitanjima za pravedno politicko resavanje koje bi bilo postojano na Kosovu.

Mreza Zena Kosova i Mreza Zena u Crnom iz Srbije su osnovale Zensku Mirovnu Koaliciju u Martu 2006 godine, da bi monitorirali pregovore o završnom politickom statusu Kosova. Da biste procitali pismo u celini pogledaj:
www.womensnetwork.org

Feb. Sastanak

U prvom delu sastanka su prezentirani razni projekti oko ekonomskog osnizavanja zena. U drugom delu, clanice su radile u tri radne grupe strategije Mreze za 2007 godinu.

Atlantic Capital Partnes je jedna Mikro Finansijska Institucija koja deluje na Kosovu. Noviji Program ACP je ekonomsko osnizavanje zena na Kosovu. Za vise informacija: info@acapital-partners.com

Norges Vel-i je udruzenje koje deluje na kosovu sa dva projekta: Zemljoradnicka podrška za Kosovo i obrazovanje tokom Cekog Zivota. Projekti Norges Vel-a implementiraju se u gnjlanu i tu je zazaposleno svega 19 radnika raznih nacionaliteta. O vise informacija:

www.norgesvel-ks.com

Kosovo Enterprise program je takodje mikrofinansijska institucija. KEP nudi jednu posebnu ponudu da bi ohrabрили zene dapozejme novac za svoje biznise. Nudi kredite za zene za 60 meseci, tako da ova ponuda bude sto pogodnija za zene.

www.womensnetwork.org

MZK je Odrzala Cetvrtu Skupstinu

9 decembra 2006 godine, u restoranu „Hani i 2 Roberteve“, u Pristine, Mreza Zena Kosova je odrzala cetvrtu Skupstinu po redu na kojoj je bilo prisutno 98 ucesnika, obuhvatajuci i clanice, osoblje, partnere i simpatizere (podrzaoce) Mreze.

Izvršni Direktor Mreze, Igbale Rogova predstavila je rad Mreze za period Decembar 2005 – Decembar 2006. Tokom ovog perioda Mreza je ispunila svoju misiju, uz teznju da i dalje produzi da izgradjuje kapacitete MZK, ucestvujući na raznim mesnim regionalnim ili medjunarodnim skupovima, uz saradnju i avokaciju (zauzimanje) u vladi kao i blisku saradnju sa medjunarodnim organizacijama. Diskutovalo se i o prioritetima za 2007 godinu a koje su: Osnizavanje Zena za Ucesce u politici, Zdravlje zena i borba protiv Trgovine Zena i Devojaka.

Na Skupstini, Hamije Dedolli - Centar za Zastitu Zrtava i Spreccavanje Trgovine sa Ljudskim Bicima i Habit Hajredini – Kancelarija za Dobro Rukovodjenje, su govorili o trgovini zena i devojaka. Medju glavnim faktorima sirenja trgovine ljudskim bicima je tesko ekonomsko stanje, kao i neznanje i nedostatak senzibilizacije stanovnistva, posebno u ruralnim krajevima.

Trgovina nije pojava vec je krivino delo koja se sankcionise zakonom, prema tome mesne i medjunarodne organizacije i saradjuju u borbi protiv ove pojave. Od 2004 godine Kancelarija za Dobro Rukovodjenje je sas-

Habit Hajredini iz kancelarije za Dobro Rukovodjenje i Hamije Dedolli iz Centra za Zastitu Zrtava i Spreccavanje Trafikovanja, prezentirali su informacije o pokusajima za antitrafikovanje na Kosovu.

tavila Akcioni plan za Spreccavanje trgovine, dok medjuministarskoj grupi se pripojile dve NVO Centar Zastiti Zrtvu, i Spreccavaj trgovinu i Centar za dobrobit zene. Prva faza implementiranja Akcionog Plana za 2005 i 2006 godinu se realizuje preko saradnje i mehanizama mesnih i medjunarodnih.

Ovaj Plan je rezultirao sa jednim progresom koji je rezultirao radeci u oblasti spreccavanja, zastite i zakonskog proganjanja. Osnovano je nekoliko operacionih podgrupa, podgrupe za borbu i spreccavanje trgovine deom, zatim podgrupa za spreccavanje a ocekuje se osnivanje jos dve druge podgrupe koje se predvidjaju sa Akcionim Planom, a ovde se obavezuju ministarstva za posao koje se odnosi na implementiranje i sprovođenje ovog dokumenta.

Ono sto je vazno je saradnja sa civilnim drustvom u regionu u celini i na medjunarodnom nivou. Tokom 2007 godine takodje je veoma prioritetan rad na implementi-

ranju ovog plana za spreccavanje protiv trgovine.

U toku skupstine MZK je organizovala jednu nagradnu igru u kojoj su nagradjene tri clanice MZK. Organizacija "Motrat Qirazi" je dobila jedan desktop kompjuter, ali je odmah poklonio Odboru za Zene sa Ogranicenim Sposobnostima; Organizacija "Ljuljstja" je dobila aparat printer-skener-fotokopir; Organizacija "Liria" je dobila jedan mobilni telefon. Clanice MZK takodje su popunili upitnike o vrđnovanju rada MZK.

Ucesnice su pratile dva dela predstave "Svaki Ponedeljak" po tekstu Sare Bogatti, u reziji Burbuqe Berisha sa glumicama Ilire Vinca – Celaj, Arbresa Grabovci - Nidja i Anisa Ismajli.

Na kraju skupstine Izvršni Direktor Mreze se zahvalila svima za ucesce a posebno donatorima kako mesnim takodje i medjunarodnim, kao i organizacijama partnerima na njihovoj podrsci.

Izvršni Direktor MZK, Igbale Rogova, na godisnjoj skupstini izlaze clanicama o radu mreze u periodu 2006 godine.

Medica Kosova Avocira za Zrtve Seksualnog Nasilja

Medica Kosova je jedna nevladina organizacija sa sedistem u Djakovici koja nudi psiholosku podrsku, ginekoloske preglede i pravna pomoc zenama koje su dozivele seksualno nasilje.

Buduci da su svesne o dugorocnim posledicama dobijenih trauma od seksualnog nasilja i imajući u vidu pod kakvim ignorirajucim socijalnim uslovima zive ove zene, Medica Kosova je pokrenula jednu senzibilizirajucu kampanju koja kao finalni cilj ima integraciju ovih zena u drustvu i postojećem Zakonu o porodicama poginulih boraca, invalida i veterana rata kao i civilne zrtve rata, Zakon koji jos nije legitiman od strane administracije UNMIK-a.

Ovaj zakon bi omogućio ovim zenama da uzivaju jedan beneficirani javni status, status koji bi tretirao njih kao i sve ostale civilne zrtve rata.

Izuzev drugih aktiviteta, 1 de-

U decembru u bioskopu ABC, za zene, je prikazan film "ANATEMA". Film Agim Sopia sadrzi dozivljaje zena za vreme rata.

cembra u kino ABC, u okviru ove kampanje je prezentiran film "ANATEMA" rezisera Agim Sopi, kao i debata posle filma sa temom: "One zele dostojanstvo".

Pri zakljucenju ove kampanje, 14 februara, u kancelarijama Ombudsperson-a u Pristini

je odrzan okrugli sto sa temom "Razvoj procesa integracije zena koje su dozivele seksualnu zloupotrebu tokom rata na Kosovu u zakonu o civilnim zrtvama rata".

Ova kampanja je finansijski podrzana od UNIFEMA.

Kosovski Centar za Zenske Studije Publikuje "Auditacija Polnih Pitanja u Sistemu Obrazovanja"

16 februara u Prishtini, Kosovski Cenar za Zenske Studije (KCZS) je publikovala jos jedno istrazivanje nazvano "Auditacija Polnih Pitanja u sistemu Obrazovanja". Podaci i Informacije koje su uocene od ovog istrazivanja KCZS moze poslužiti kao putokaz za aktiviste i profesion-

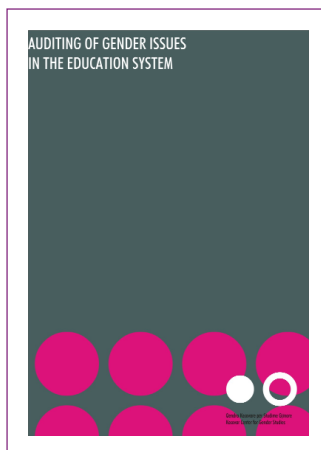
alce u oblasti obrazovanja da bi cinili konkretna delovanja i preporuke koji bi osigurali ravnopravan pristup u obrazovanju i vise ravnopravnosti u sistemu obrazovanja na Kosovu.

Po recima Ljiljete Vuniqi, director KCZS, da nezavisno od reforme, obrazovanje na Kosovu i dalje se suocava sa velikim brojem iskusenja .Ona je naglasila da : "Rezultati istrazivanja jasno pokazuje da zenskoj perspektivi u sistemu obrazovanja na Kosovu je potrebno da se posveti veca paznja kako bi se prevazisla tradicionalne smetnje i da se ohrabre (podstaknu) zene i muskarci da se na ravnopravan nacin obrazuju i izgradjuju karijeru shodno svom izboru." Prilikom promocije, Sibel Halimi, rukovodilac istrazivanja u

ovom projektu je prezentirala ispred predstavnika vlade, civilnog drustva, medija i medjunarodnih institucija dostignuca i glavne preporuke ovog istrazivanja.

Ovo istrazivanje je pokusalo da daje odgovor na pitanja: Dokle se stiglo sa reformama? Koliko je obuhvacena polna perspektiva u kurikulama (nastavnim planovima)? Da li su skolski udzbenici sa sadrzajem, koji reflektira osetljiv pristup iz polnog aspekta? Koliko je promenjeno stanje iz aspekta prevazilazenja predrasuda na polnim osnovama u procesu ucenja? Koliko su nastavnici, direktori i menadzeri osetljivi u polnom aspektu u njihovom svakodnevnom radu?

Ovo istrazivanje mozete naci na: www.kgcenter.org

Centar za Dobrobit Zene Publikuje Knjigu o Nasilju na Polnom Osnovu

12 februara u restoranu „Coctail“ u Peci, Centar za Dobrobit Zene (CDZ), Sigurna Kuca, je promovisala knjigu: „Sirenje Nasilja na Polnom Osnovu“.

Informacije obuhvacene u ovom izveštaju predstavljaju saradnju izmedju CDZ, Reagovanje o Reprodukativnom Zdravlju u Drustvima u Konfliktu i Americkog Centra za Kontrolu i Spreccavanje Bolesti.

Devet sela regiona Peci na Kosovu su izabrana kao mesta za istrazivanje (studiranje). Zene reprodukativne starosti (godina) i to (18-49) od 473 domacinstava(kuca) koje su posecene, je rezultirano sa 332 kompletiranih intervjuua.

Pitanja istrazivanja(studije)su sastavljena da bi se izvukle priblizne cifre seksualnog ili fizickog nasilja koji su ucinjeni od naorzanih aktera i drugih ali ne clanova porodice tokom tri vremenska perioda odredjenih od historijskih belezaka. Pitanja su nadovezena sa ciljem vadjjenja potpunih o nasilju obuhvacajuci i vrste povreda, rezultati trudnoce i kakvi izvori pomoci su konsultovani, njihova uporedjujucu vrednost kao i momentalni status zdravstvenog stanja osobe koja je intervistirana.

Stampanje ove knjige je finansirao UNFPA – Prishtina.

Za mnoge informacije oko ovog izdanja kontaktirajte Centar za Dobrobit zene u Peci: pejawwwc@yahoo.com

Mreza Zena Kosova

www.womensnetwork.org

info@womensnetwork.org

038 245 850

Hajdar Dushi C-2, II/8

Prishtina, Kosova

Osooblje Mreze**Igballe Rogova**Direktor
igorogova@yahoo.com**Nexhmije Fetahu**Menazer Programa
cuca_fetahu@yahoo.com**Besa Shehu**Menazer za Financije
besa_shehu@yahoo.com**Alba Loxha**Asistent Informacije
albaloxha@yahoo.com**Clanovi Odbora**Naxhije Buçinca
Delina Fico
Besim Kajtazi
Marte Prenkpalaj
Vjosa Dobruna
Belgjyzare Muharremi
Behar Selimi

"Glas Zena sa Kosova"
je napisala i osmislila
Alba Loxha,
uz pomoc
Nicole Farnsworth.

www.womensnetwork.org

Na sastanku članica organizacija MZK u februaru, formirane su tri radne grupe na kojima je diskutovano.

Trgovina sa zenama i devojkama

Da se stvori jedna mreza organizacija unutar postojeće Mreze koje se bave borbom protiv Trgovine kao i fokusiranje više u pravcu direktne pomoći zrtvi i sprecavanja (prevencije). U direktnoj pomoći su organizacije koje rade sa zrtvama trafikovanja, dok na sprecavanju (preventivi) su organizacije koje se bave aktivnostima ili razne kampanje koje se odnose na sprecavanje trafikovanja. Grupa se fokusirala na: Ulozi Mreze; Odredjivanju delokruga NVO kao i liste donatora koje podrzavaju ove aktivnosti; Zalaganje (avokacija) kod institucija na lokalnom i centralnom nivou, uvazavanje procedura i standarda delovanja, kao i sprecavanje da se radi na organizaciji kampanje osvescivanja, posebno po ruralnim mestima. U ovu radnu grupu je odredjena strateska grupa: Teuta Abrasi, Belxhyzare Muharremi, Shemsije Seferi, Naime Sherifi i Sevdije Bunjaku.

Osnazivanje zena u politickom odlucivanju

Ova grupa je fokusirana više na podrsci zena u politici i odlucivanju uz diskusiju projekta o osnazivanju zena u politici, aktivnosti sa biracima muskarcima i zenama, reaktivizacija grupa za avokaciju (zalaganje) za osnazivanje zena u politici, zena u odlucivanju na lokalnom i centralnom nivou, avokacija kampanje grupe mreze da se implementi-

Strategije MZK za 2007 godinu su:**o Trgovina sa Zenama i Devojkama****o Osnazivanje Zena u Politickom Odlucivanju****o Zdravlje Zena**

Da budete u radni grupovi kontaktirajte MZK u:
info@womensnetwork.org
ili 038 245 850

Zdravlje Zena

Ova radna grupa je fokusirana više na zdravlje zena sa ogranicenim sposobnostima – zenama zrtve rata i zene u odmaklim godinama (starije zene). Odluceno je da se ubuduće formira mreza partnerstva izmedju organizacija sa slicnim aktivnostima; da se nude saveti i treninzi o zdravstvu. Sve lekarske usluge trebaju imati institucionalnu podrsku, da lobiraju na tome da lokalne institucije podrže ciljeve i aktivnosti ovih organizacija. Glavni ciljevi političke grupe bit će: saradnja izmedju zena iz civilnog drustva i zena u politickim partijama. Izgradnja mostova saradnje izmedju politickih partija, institucija i dr. Razmena informacija izmedju mreze zena u parlamentu, vladi, politickim partijama i drugim strukturama. Regionalna razmena iskustava zena u politici i odlucivanju preko konferencija, okruglih stolova, redovnih sastanaka političke grupe mreze sa agencijom za postizanje ravnopravnosti polova u kancelariji predsednika vlade kao i monitoriranje celokupnog politickog procesa statusa Kosova. Strateska grupa koja je izabrana, sastavljena je od: Igballe Rogova, Arijeta Rexha, Violeta Shehu i Ljuljeta Vuniqi.

Glavni ciljevi ove radne grupe su: Organizacija kampanje osvescivanja za zdravlje zena i zalaganje (avokacija) o implementaciji zakonskih mehanizama koji stite zdravlje zena. Takođe grupa je diskutovala o velikom problemu u zdravstvu, koji uzima maha na Kosovu a to je Rak Dojke kao i strategija za borbu protiv ove bolesti. Strateske grupe imat će jedan zajednicki sastanak tokom marta meseca u kancelarijama MZK.

Medjunarodni Studenti Posetili MZK

15 decembra, studenti iz European Inter University Centre o ljudskim pravima i demokratizaciju, osnovan u Veneciji, posetili su MZK. Ovaj univerzitet saradjuje sa studentima univerziteta u Pristini da bi posetili Kosovske institucije, kao i MGZK posete koje su postale tradicionalne.

Sastanak je odrzan u MZK i diskutovalo se o momentalnom stanju zene u politici i njenom statusu na Kosovu.

Takođe, 20 februara, je jos jedna grupa studenata sa univerziteta u Torontu iz Kanade, posetila MZK. Ova grupa koju je predvodio Ylber Kusari (koji završava magistraturu u Kanadi) je impresionirana sa ulogom organizacija zena na Kosovu, pre, za vreme i posle rata.